

Előfizetési árak:
 Helyben:
 Egész évre 6 korona
 Félévre 3 " "
 Vidékre:
 Egész évre 12 korona.
 Félévre 6 " "
 Egyes szám ára 1 kr.
 (2 fillér.)

UJ DEBRECZENI FRISS ÚJSÁG

Megjelenik:
minden nap
 hétfőn és ünnep után
 való napon is.
 Hirdetések díjazás
 szerint.
 Egyes szám ára 1 kr.
 (2 fillér.)

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13. szám. Főszerkesztő: SAS EDE. Felelős szerkesztő: HARSÁNYI SÁNDOR. Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. szám. Előfizetések, hirdetések és reklámközlmények itt vétetnek fel.

Iparpolitika.

Debreczen, jan. 31.

A legutóbbi évek alatt sürűben hangoztatott jelszót alig hallottunk annál, mint hogy: *pártoljuk a hazai ipart!*

Ezt a jelszót felkapta nagy örömmel a hazai sajtó, a politikai és társadalmi közélet számos előkelő tagja és élő szóval, megírásban egész szóáradat indult meg az egész vonalon.

A nagy mozgalmat mindenki látta, mindenki hallotta, de tenni, valljuk meg őszintén igen kevesen tettek valamit arra, hogy a jelszó valósággá váljék. A társadalom, a melynek megnyerése indult meg a mindenképen hazafias akció felig meddig vállvonogatva bujt ki a reá vonatkozó kötelességek és feladatok alól.

Szinte önként értődik ebből az, hogy a mikor nagy eredmény, fényes siker nem látható, akkor a kormányt támadják meg. Így történt itt is. Mert nálunk mindent az államtól, mindent a kormánytól várnak. A kormány teremtve meg az ipart és az állam támogassa. Körülbelül ezek a kívánásai mindazoknak, a kik e nagy fontosságú, nagy borderejű és súlyos kérdéssel komolyan, behatóan nem foglalkoznak, hanem mindent csak felületesen látnak és bírálják meg.

Ezalatt pedig kiderült, hogy a hazai ipar támogatására, megteremtésére kiadott jelszót igazán komolyan egy ember vette. Egy ember, a ki fáradt, dolgozott, utazott, tárgyalt, tanított, oktatott és buzdított és ez az ember: *Hegedűs Sándor*, kereskedelmi miniszter. Az ő tegnapi, nagyszabású beszédéből fényesen domborodott ki az ő észlatoz, jól átgondolt, minden részében kidolgozott ipar politikája.

Azokkal a szerény eszközökkel a mikkel mi fájdalom, rendelkezünk, mindent el nem érhetünk, azt is csak lassan, kitartó munkával, ernyedetlen szorgalommal érhetjük el.

A hazai ipar megteremtése és felvirágzása két tényezőtől függ; egy hatalmas gyáripártól és a kisiparosok megélhetésétől és boldogulásától.

Az elsőre nézve elmondotta a miniszter, hogy a legutóbbi évek alatt 60 gyár létesült.

Hogy ebben az arányban gyárapodjanak gyáraink, az ami tökeszegény országunkban attól függ, mennyire emelkedik különösen a külföldi tőkének bizalma a magyarországi befektetések és vállalatok iránt. E téren a miniszter s a kormány minden lehető megtesz a törvény keretén belül.

A másik kérdés a kisiparosok boldogulása. Erre nézve szinte a legcsekélyebb részletekig elmondta a miniszter, minő nehézségekkel jár a kisiparosok sorsának a javítása; de ténykedése e téren annyi jóakaratot, annyi ügyeszeretetet, oly nagy ambíciót tüntet fel, hogy mindenkinek be kell látnia, aki csak a lehetőségekkel számol, hogy a kisipar fellendítése a jövőben valóban csupán a társadalom jóindulatától, hazafiságától és elszánt akaratótól függ.

A kormány gondoskodik arról,

hogy a kisiparosok szakképzett-séget sajátítsanak el, hogy gépeket, anyaggal lássa el magát.

A vevőkről nem gondoskodhatik. Ez a nagy közönség dolga, feladata. Ettől függ, hogy Hegedűs miniszter nagyszabású ipar politikája meg is valósuljon.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Apáthy Péter elnöklésével ma ülést tartott a ház elnökéhez legújabbán érkezett s a bizottsághoz utasított ugynevezett összeférhetlenségi bejelentések tárgyalása időpontjának kitűzése tárgyában. A bizottság elhatározta, hogy az elsőbb következő sorrendben — folyó év február hó 26-án délelőtt 10 órakor tartandó ülésében — tárgyalás alá fogja venni a Tisza Kálmán, Apponyi Albert gróf, Gulner Gyula, Horváth Nándor, Hodossy Imre, Ugron Gábor, Győry Elek és Zámory Kálmán képviselőkre vonatkozó bejelentéseket. Eme tárgyalási időpontról az illető képviselők a szokott módon értesítettni fognak — Zámory Kálmán avval a megjegyzéssel, hogy a tárgyalási időpontig közölje a bizottsággal hiteles magyar fordításban a közös hadügyminisztériummal kötött alapszerződését. Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Gyilkos henteslegény.

Nyiregyháza, jan. 31. (Saját tudósítónktól.) Soltész Kálmán nyiregyházi hentes üzletében összeveszett segédjével Tóth Józseffel. Szóváltás közben Tóth gorbáskodni kezdett gazdájával, mire az annyira felingerlődött, hogy a se-

gédet arczul ütötte. Tóth József erre felkapott egy kést, s azzal *gazdáját sziven szurta*. A szerencsétlen ember *rögtön meghalt*. A gyilkos segéd a tett elkövetése után jelentkezett a rendőrségnél.

Együtt a halálba.

Hamburg, jan. 31. (Saját tudósítónktól.) Tamm 19 éves technikus az este menaszszonyát, ennek beleegyezésével agyon lőtte s aztán maga ellen fordította a fegyvert. Tammnak tanulmányai folytatása végett *Hmenauba* kellett volna utazni. Nem tudták egymást elhagyni s a halálban kerestek vigasztalást.

Elhunyt jogtudós.

Bécs, jan. 31. (Saját tudósítónktól.) Wahlberg, a büntetőjog volt tanára a bécsi egyetemen, ma meghalt.

Felrobbant puskapor.

Sanghai, január 31. (Saját tudósítónktól.) A North China Daily News jelentése szerint Sanhaikvanban kínai puskapor elpusztítása közben robbanás történt, a mely *40 japán katonát megölt és két angol katonát megsebesített*.

TÁRCZA.

Két lakodalom.

Irta: Darnay Kálmán.

Nagy készülődés volt Kenderesy István uram portáján. Leölték a sok tyukot, megkopasztották a récéket, libákat, fel volt darabolva egy jól kihizlalt süldő, meg a hathetes borju. A hordó is csapon állt a kamrában, melyre a nyitott ablakon át sóvárgó pillantást vetett a Kanyegér, a mi-hályfalvi vályogvetők érdemes primása. A főlpánlikázott vőfélyek sorra jártak a falut a felvirágozott botu násznagygyal, összecsozdítani a násznépet. A nagyasszony a főzőasszonyokkal és a közilányokkal pörlekedett a nagy lustaság miatt. Kenderesy uram pedig ó-szilvóriummal megtöltött pinteseket helyezett az asztalra felrakott diós és mákos kalács mellé.

Eközben nagy ájtatosan besompolygott a félszemű nagybögös, aki eddig a reggeli szomját egy kis savanyu almával csitítgatta a gyümölcsösben, hogy hiba esett a lagzin mert a Juliska leányzó megugrott a Gergely cigánynyal, a vajda fiával.

Kenderes uram arcát előntötte a vér s megtántorodott, a brugós pedig egy ugrással kin termett az ajtón. Nem akart Kenderesy uram keze ügyébe kerülni, inkább fellármázta az asszonynépséget, meg a szomszédban Kovács Laczit, a vőlegényt, kikhez nagyobb bátorságot érzett. Mire a násznép vidám kurjongatással Kenderesy uram portájához ért, már kész volt a zenébona. Laczi a két szürkét fogta be a futókocsiba, hogy majd utána vágta a szőkevényeknek. Elkeseredésében nem is gondolt kisebb dologra, mint hogy Gergely cigány bőrrel számol be a násznépnek. Az asszonysereg síráncokozott, elől a nagyasszonnyal, ki kétségbeesetten tördelte kezét. Talán nem is a nevelt leánya háládatlansága fajt neki, mint inkább az a nagy szégyen, mi a falu népe előtt portáján esett.

Csak Kenderesy uram tartotta meg nyugodtságát, visszafolytatta könyeit és leparancsolta Kovács Laczit a kocsiól.

Egy lépést se utánna, vesszen, ha veszni indult a haládatlan leány. Ugy sem lettél volna vele Laczi fiam boldog, ha Gergely cigányt szerette. Majd egy fedő pillantást vetett a nagyasszonyra, mintha azt mondta

volna: Nem megmondtam, hogy nem lesz jóvége ennek a cigány-barátságának.

A násznép szétoszlott, utolsóinak maradt a kanyegér, aki a zürzavart felhasználva, bemászott az ablakon és megdézsmálta a csapravert hordót. Nem is bánta Kenderesy uram, legalább volt kit elhúszni, azzal is legalább könnyítet a buján. . .

A szégyen sirba vitte rövidesen Kenderesy uramot, utána halt hites-társa, a nagyasszony is, a füstbe ment lakodalomról pedig régen megfeledkezett a község lakói. Magam sem gondoltam többé Juliskára, a falu egykori szép lányára. Egyszer ugy évek múltán ott üldögéltem a falu birájával a tornáczos biróház előtti léczán, elnézegetve, mint viaskodik az eresztartó oszlop kereszt-pókja a hálózába került dongóval, midőn nagy riadalom támadt a faluban. Gyermekesereg ugrándozva vett körül egy cigányasszonyt, kit a csendőrök a biróház felé toloncoztak.

Első tekintetre felismertem a rongyokba burkolt alakban Kenderesy Juliskát. Szép volt még mindig, fekete szemei lángosan égtek, csak arca üde rózsáit tépte le a kóbor élet.

Már pirulni sem tudott többé, mérszen szemébe nézett egykori násznagyának, a falu birájának, midőn ez a tolonczlevelet aláírva a csendőröktől átvette. Magsajnáltam házamban fogadtam cselédleányt. Hazálanabb volt most mint előbb, pedig mióta a vajda fia ráunt szerelmére sorba kóborolta a cigánysátrakat. Aki befogadta, annak volt szeretője, rabszolgája, míg nyugtalan vére tovább nem ütö. Mikor már kifogyott a cigánytanyákból, a falu legényeit bolondította, így jutott csendőrkézre. Az őszi szél meg sem kógasztotta az akácfaék elsárgult leveleit, Juliskának ismét szerencséje akadt, a falu első legmódosabb legénye feleségül kérte.

Kipirult arccozal, kezén vezetve vőlegényét, állított elem Juliska, engedelmét kérve, hogy asszonysorba léphessen. Ki volt már tűző az esküvő, még csak egy nap választotta el a főkötőtől, midőn ismét csak hült helyét találták Juliskának. Azóta ismét ott kóborol a cigánysátrakban. Nem az orgonától télt, hogy megszólalt, ha a mirtusz-koszorút feltűzik szőke hajára, de nem tudott, nem akar megtépett pártával a falu első asszonya lenni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, jan. 31.

A kereskedelmi költségvetés tárgyalását befejezték s ebből az alkalomból Hegedüs Sándor minisztert az egész Ház szinte tüntetőleg ünnepelte s oly zajosan megjelenezte, hogy a miniszter valószínűleg meg volt hatva.

Vita ma már csupán a vasutak tételénél volt, de itt aztán beszéltek sorra Molnár Jenő, a legnagyobb csodálkozás közepette Molnár Antal jegyző, Endrey Gyula, Radocsa János, Major Ferencz, Szalay Károly és Kubik Béla. Hegedüs miniszter válaszában a legjelentősebb a székelyvasutakról tett kijelentése és a vidéki malmok védelme. Teljes ismeréssel beszélt különösen az aradi, debreczeni és szatmári malmokról.

A szünet után már Papp Géza ült az előadó emelvényre és a földmívelési költségvetést ismertette.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A kereskedelmi költségvetés.

A vasutak tételénél

Molnár Jenő a felett panaszkodik, hogy a miniszter az ő beszédére nem reflektált.

Molnár Antal: (Felkiáltások a székelyházban: Ah! Oh! Molnár is? Mit akar?) Arra kéri a minisztert, hogy a vasuti kedvezményes jegyeket a rendezett tanácsú városok tisztviselőinek is megadja, miként az állami tisztviselőknél.

Endrey Gyula Mezeivel polemizálva kijelenti, hogy a vidéki malmok is igényelhetik a tarifális kedvezményeket és a kapott kedvezmények ép oly jogosultak, mint a budapesti nagy malmoknál, amelyeknek szállításai amugy is kedvezőbbek, mint a vidéki malmokéi. A makói vasut kiépítését kívánja, mert ez 100,000 magyar ember érdeke. Ismerteti annak a vasutnak kiépítési nehézségeit, miként akarták a hódmezővásárhelyiek a nagy-szt.-miklósi vasut kiépítésére kényszeríteni, holott arra a vásárhelyieknek semmi szükségük sincs.

Major Ferencz a vasuti alkalmazottak sorsának javítását kéri, s a székely vasutak kiépítését kívánja. Vitatja, hogy ért igenis a székelység dolgához. A vicinális vasutak tisztáltausa ellen intézkedést kér.

Radocsa János Mezei kéréséhez csatlakozik és a budapesti malmok számára nagyobb tarifális kedvezményeket kér. Arra kéri továbbá a minisztert, hogy a nyugati pályaudvar műhelyeit és szénrakodó raktárait a váro on kívül helyezze el.

Szalay Károly a szoba vasut érdekében szólal fel. A vasutasok tulterhelése ellen intézkedést kér. Hibáztatja, hogy a vasutasok sokszor 36 órán át egyfolytában szolgálatban vannak. Ez az oka a sok szerencsétlenségnek is.

Kubik Béla azt vitatja, hogy Mezeinek nincs igaza, a mikor a budapesti malmok részére még több kedvezést kér. Kifogásolja, hogy a miniszter annyi vasuti szabadjegyet ad ki. Az első osztályon annyi szabadjegyeseket lát az ember. (Drültség.) Nemcsak a szabadjegyek bevonását kéri, hanem a kedvezményes jegyek beszüntetését is.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter mindenekelőtt kijelenti, hogy a székelység érdekében szívesen megtesz mindent. A székely vasutak kiépítése egyelőre tekintettel a rossz

pénzügyi viszonyokra nehézségekkel jár. De az előkészületek megtörténtek s a helyzet változásával igyekezni fog a vasutak kiépítését előmozdítani, hogy helyesli a makói vasut kiépítését, de a közönség megterhelése nélkül. Majorral szemben utal a Fliegende Blätterre, a mely a németországi vicinális vasutak tisztátalanságát sokszor állítja pellengérré, pedig hogy Németország kulturálm, azt még Molnár Józsiás is elismeri. (Derültség.) Major székely tudását nem vonja kétségbe, mert hiszen ország-világ tudja, hogy Major mindenhez ért. (Derültség.) A tulterhelés ellen ismétli intézkedni fog és javítani fogja a tisztviselők és alkalmazottak fizetését is. A pályaudvarok végleges rendezésénél a spekulációt ki akarja zárni (Élénk általános helyeslés) és csak a legjobb tervet építteti ki a közönség érdekeire való tekintettel. (Zajos helyeslés.) A budapesti malmok nagy gazdasági jelentőségét elismeri és ezért adta meg eddig is a lehető kedvezéseket. Többet nem lehet. (Helyeslés.) Olyan tarifát engedett, a mely a liszt kivittet előmozdítja. Többet tőle igazságosan az ország érdekeinek tekintetbe vételével nem lehet. (Helyeslés.) Az adatokból sorolja elő, miként emelkedett évről-évre a liszt kivitele nemcsak a budapesti, hanem a vidéki malmoknál is. Védi a vidéki malmokat s azt mondja, hogy pl. az aradi, debreczeni és szatmári malmok berendezése kifogástalan. Kicsinylőleg tehát nem szabad szólni a vidéki malmokról. Azok közül sok épen nem rosszabb a budapesti malmoknál. (Helyeslés.) Kéri a tétel elfogadását. (Általános zajos helyeslés, éljenzés.) A tételt és a többi is vita nélkül elfogadják.

Elnök: Ezzel a kereskedelmi tételre van tárgyalva. Az ülést felfüggesztem. (Általános zajos éljenzés. Eljen Hegedüs!)

Szünet után

következett a

földmívelésügyi költségvetés

tárgyalása.

Papp Géza előadó elfogadásra ajánlja a költségvetést.

A város közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 31.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma tartotta első rendes havi közgyűlését a folyó esztendőben. Tagadhatatlan, hogy a tárgysorozatban a város lakosságára nézve oly életbevágó, fontos kérdések vannak elintézésre fölvéve, hogy méltán megérdemlik a minden oldalról való alapos megvitatást.

Azonban a kiválóan fontos tárgyakból a mai napra csupán egy — az új építési szabályzat — került szónyegre s ez is csak általánosságban lett elfogadva, míg részletes tárgyalása holnap, péntek délelőtre halasztott, amidőn előreláthatólag még éles vitákat fog provokálni.

Nagyobb szabású vitát csak Háromszékmegye átirata a nemzetiségi törvény módosítása tárgyában, idézett elő, amit a jog- és pénzügyi bizottság pártolásra ajánlt a közgyűlésnek, míg a tanács a kérdés fölött való napirendre térését hozta javaslatba.

E fölött aztán az ellenzék olyan parázs vitát rogtönzött, hogy már-már a Reichsrath obstrukciós parlamenti vitáiba képzeltük magunkat. Ez természetesen is egy modern ellenzék, mert hiszen könnyűszerrel juthattak egy kis hazafiaskodáshoz. Ugy ömlött a szónokokból a hazafias frázis mint nyáron a záporosó az ég csatornáiból. A nagy ágyut Bakonyi Samu dr. sütötte el, majdnem egy óráns beszéddel, az átirat mellett.

Szép, hazafias beszéd volt, elismerjük, de semmi újat sem mondott. Aki a kormány nemzetiségi politikáját figyelemmel kíséri, észrevehette, hogy e tekintetben a leghazafiasabb álláspontot foglalja el s a magyarság terjedésének kérdését példának okáért Wlassics miniszter éppugy szíven viseli akár Bakonyi Samu dr., vagy teszem Juhász Ignác, aki pedig a tanács legjelentősebb javaslatában is rendithetlen hazafi, vagyis — ellenzéki.

Vége is névszerinti szavazás döntötte el a kérdést s a tanács javaslatának mellőzésével a jog- és pénzügyi bizottság javaslata került ki győztesen a nagy szónoki ütközetből.

Nagyobb hullámokat vert még fel a közgyűlési teremben a szinügyi bizottság tagjainak egy évre való megválasztása. A szavazó czedulák kitöltése körüli kapacitálás és korcskedés itt leginkább a minden komolyságot nélkülöző, éretlen hecczelés képét mutatta, mert itt teljesen illetéktelen egyéneket is láttunk a hivatalos lista ellen kapacitálni, akik nem értek ugyan el eredményt, de — egy kis irói fantáziával mérve — ökölnyi izzadságcsöppeket élveztek, ami a nagy munka mián csurgott végig homlokukon.

Helyeseljük azonban az építkezési szabályrendelet fölötti élénk vitát, a mi végre Debreczen város polgárainak háromnegyed részét anyagilag is érdeklí. E tárgyhoz először Balogh Mihály volt városi főmérnök szólott. Mesterségébe vágó dolog ugyan az építési szabályzat, de beszédjéből még sem tudtuk kihámozni a szakértelmet. Amnyit értettünk csupán, hogy Balogh ur néhány száz évvel visszavitt bennünket a multba, hogy t. i. Aristoteles idejében milyenek voltak az építési szabályrendeletek. Felszólalásának lényege különben abban kulminált, hogy helytelenítette a szabályrendeletet, mert az a budapesti építési szabályzat mintájára készült.

Ellenben Szántó Sámuel dr. a polgárok érdekét szem előtt tartva, okosan szólott a tárgyhöz s sok megszívlelendő észrevételt tett a szabályrendelet egyes pontjaira nézve, a mikre azonban Aczél Géza városi főmérnök nagy szakismeretre valló fejtegetésében rögtön megadta a megnyugtató felvilágosítást s a főmérnök ur magyarázatát az ellenzék is sürri helyesléssel szakította meg.

Részletes tudósításunk itt következik:

Degenfeld József gróf főispán fél tíz órakor nyitotta meg a gyűlést, jelezve a tárgysorozat egyes fontosabb pontjait, miután átadta a szót Csóka Samu polgármesteri titkárnak, a ki a polgármesteri havi jelentést olvasta fel.

A polgármester jelentése.

Csóka Sámuel polgármesteri titkár olvasta fel először is a gyűlés első tárgyat a polgármester jelentését Debreczen múlt évi november havi állapotáról. A jelentés felolvasása után dr. Freund Jenő bizottsági tag szólalt fel. Két dologban intézett kérdést a polgármesterhez. A szesz ügyben és a belügyminiszterhez kölesön felvétele tárgyában. Debreczenhez intézett leirata dolgában. Miért nem terjesztettek e két dologról jelentést a gyűlés elé?

Vecsey Imre tb. főjegyző felvilágosítja a felszólalót, hogy a jóváhagyó belügyminiszteri leiratott nem szokták a közgyűlésnek bemutatni.

Bakonyi Samu: Szükségesnek tartja, hogy jövőhen ne csak a felebbező felek értesítsenek a belügyminiszteri döntésről, hanem a közgyűlés is.

Degenfeld József gróf főispán felvilágosítja a felszólalókat, hogy minden kormány leiratot lehetetlen a közgyűlésen felolvasni.

Simonffy Imre polgármester felvilágosítja dr. Freund Jenőt a szesz kérdésben előállott késedelmek okáról. A főszámvevő beteg volt, s a könyvek vizsgálata most nyert befejezést. Ezek az üzleti könyvek felülvizsgálás végett ki vannak adva a hármass bizottságnak, mely a márciusi közgyűlésen fog jelentést tenni.

A polgármester felvilágosító szavai után a jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

1000 korona a munkásoknak.

A földmívelésügyi miniszter felhívta Debreczen városát, hogy lépjen be alapító tagként a gazdasági munkás- és cselédpénztárba. A közgyűlés egyhangulag határozta el, hogy 1000 koronával az alapító tagok sorába lép.

Háromszékmegye átirata.

Háromszékmegye közönsége átiratot intézett Debreczen város törvényhatóságához. Az átirat azt kéri, hogy irjon fel Debreczen törvényhatósága hasonszellemben Háromszékmegyével az 1868. XLIV. nemzetiségi t.-cz. módosítása végett a képviselőházhoz.

A jog- és pénzügyi bizottság pártolja a megye megkeresését, tanács ellenben egyszerű tudomásvételt javasolt.

Az átirat nagy vitát provokált. Elsőnek szólalt fel.

Bakonyi Samu dr.: Határozottan ellentétes állást foglal el a tanács javaslatával. Mert mikor egy nemzetiségektől veszélyeztetett vármegye kér tőlünk segítséget, nem tagadhatjuk meg azt. A nemzetiségek veszélyeztetik a magyar állam egységét, már pedig ha azt fenn akarjuk tartani, annak egységének kell lenni. A nemzetiségeknek közzénk kell olvadni, egy testté kell válni velünk, mert különben a magyar faj sulya nullává változik. Azok a kik külföldön szennyet és gyalázatot raknak reánk olyan orvátmadók, a kiket meg kell fékezni minden áron.

Gulyás István dr.: Ajánlja, hogy a közgyűlés egyhangulag fogadja el a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát.

Márk Endre: Az átiratot vissza kell adni a tanácsnak újabb javaslatot végett. Hasonló értelemben szólalt fel dr. Kola János is.

Kiss Albert: A jog- és pénzügyi bizottság javaslatát ajánlja elfogadni.

Elnök azután szavazás alá bocsátja a kérdést. Mivel halasztási indítványt tetetett, legelőször is Márk Endre halasztási indítványa felett ejtik meg a névszerinti szavazást.

A közgyűlés a halasztási indítványt nagytöbbséggel elvetette.

Ezután érdemleges határozathozatalra került a sor.

Kiss Albert egyhangulag ajánlja elfogadni a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát.

A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangulag elvetik s a jog és pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el.

Apróbb jelentések.

Ábrahám László főügyész jelentését a város jogügyeinek állásáról, valamint az arvaszéki elnök jelentését tudomásul vették.

Bizottságok alakítása, választások.

A számonkérőszékhez két tagot választottak: Lengyel Imre, Szabó Sándor.

A nyugdíjellenőrző bizottság tagjai lettek: Berger Andor, dr. Horváth István, Harmath Gergely, Csath Zsigmond és Kovács József.

Ezután a szervezeti szabályzatban megállapított szakszabályzatokat egyszítették ki választás utján.

A színházbizottság választása.

A színházi bizottságnak megalakítása következett ezután.

Titkos szavazás után a színház-bizottság tagjaiul megválasztottak: Berger Jenő, dr. Kola János, Komlóssy Dezső, Lengyel Imre, dr. Magoss György, Márk Endre, dr. Gulyás István (uj), dr. Bakonyi Samu (uj), dr. Sz. Szabó József (uj), Szt.-Királyi Tivadar és Zádor Lajos.

A népszámlálás költségei.

A tanács a népszámlálás költségei fedezésére 4000 korona póthitel nyitását kéri. A tanács előterjesztését elfogadják a póthitelt engedélyezik.

A közbiztonsági költségek.

A város közbiztonsága érdekében a tanács a rendőrség számát szaporította s ez habár tervbe van véve a csendőrségnek külterületeken való alkalmazása — ez ideig majdnem 2000 koronába került. Ennek a költségnek megszavazását kéri a tanács. A javaslatot elfogadják.

Az építési szabályrendelet.

Az építési szabályrendelet új tervezetét terjesztette most elő a tanács. A szabályrendelet jóváhagyás véget felterjesztendő lenne a miniszterhez.

Balogh Mihály mérnök szólott először a tárgyhöz. Kifogásolja, hogy a szabályrendelet a fővárosi építési szabályrendelet mintájára készült. Hosszabban fejtegeti, hogy a főváros építkezés viszonyait nem lehet Debreczenre alkalmazni. Szerinte a tárgyalás alatt levő tervezet a gyakorlatban nálunk keresztülvihetetlen. Még általánosságban sem fogadja el.

Szánthó Sámuel dr. a tervezetre vonatkozólag részben csatlakozik az előtte szólóhoz; ő is kivihetetlennek látja itt a szabályrendelet betarthatóságát. Különösen kiemeli, hogy a szabályrendelet adjon egyszerű építési programot is. Hosszas fejtegetés után kijelenti, hogy a tervezet általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Aczél Géza főmérnök: Hosszas, szakszerű fejtegetés után bizonyítja, hogy a tervezet tökéletesen megfelel a debreczeni viszonyoknak. A szónokok által felhozott egyes konkrét esetek nem alkalmazhatók az új tervezet ellen. Pontonként reflektál az elhangzott beszédekre s bebizonyítja, hogy a tervezet pontjai igenis betarthatók Debreczenben. Balognak megmagyarázza, hogy a külföldi építkezési tervezetek, pláne a 200 év előtti — mint Balogh állította — nem felelnek meg a mi viszonyainknak. Végül a tervezet elfogadását ajánlja.

Degenfeld József gróf főispán: Mint-hogy az idő előrehaladt, a közgyűlés folytatását holnap reggel kilencz órára halasztom. (Eljenzés.)

A reichsrath első ülése.

(Saját tudósítónk távirata.)

Bécs, jan. 31.

A képviselőház ma tartotta első ülését.

Körber miniszterelnök bemutatja Weigel dr. korelnököt. Erre hosszantartó láрма támadt a cseh radikálisok között, a kik cseh nyelven tiltakoznak Weigel korelnöksége ellen és Hanbát kiáltanak feléje és pedig a folyosó véleménye szerint azért, mert Weigel nem engedte meg, hogy a csehek a ház megalakulása előtt előterjeszték államjogi tiltakozásukat.

A zaj csillapodtával Weigel korelnök üdvözlö a házat és a hosszas meddőségre utalva, közös munkára szólítja fel a képviselőket. (Bravo kiáltások. — Ellenmondások a cseh radikálisok részéről.) A korelnök utal a császár magasztos példájára és háromszoros hoch-ot kiált ő felségre, a mit a ház lelkesen viszhangoztat.

A korelnök azután meleg szavakkal emlékezik meg Viktória királynő haláláról. (Nagy zaj a a német radikálisok soraiban, a

kik azt kiáltják: Üdv a buroknak! Le Angliával! A korelnök beszédek további része érthetetlen.

A korelnök azután az egyik jegyző közreműködésével letéti a képviselőkkel a fogadalmat. Néhány formalitás elintézése után a korelnök a legközelebbi ülést február 5 ére délelőtt 10 órára tűzi ki és bejelenti, hogy ő felsége február 4-én délben 12 órakor fogja ünnepélyesen megnyitni a Reichsráthot.

Erre azután berekeszti az ülést.

Bécs, jan. 31.

Ma délelőtt a reichsrath megnyitása alkalmából a Szent István-templomban ünnepi nagymise volt, melyet Zschokke prelátus celebrált. Ott voltak Körber miniszter-elökkel az élükön az összes miniszterek, Weisersheimb gróf kivételével, továbbá Windischgrätz herceg, az urakházának elnöke és mind a két háznak számos tagjai.

Takács Zoltán barátja Debreczenben.

A leggazdagabb debreczeni főpinczér.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 31.

A debreczeni királyi ügyészség hosszabbidőn keresztül folytatott vizsgálatot Kulhanek Adolf ellen, ki mint a vizsgálat során beigazolást nyert, Takács Zoltán a híres pénzhamisító kebelbarátja volt. Kulhaneket is pénzhamisítás miatt fogta gyanuba a debreczeni ügyészség. A gyanut erősítette az a körülmény, hogy Kulhaneknél letartóztatása alkalmával tizenkétezer forint készpénz és 3000 forint értékű ékszer volt. A pénzhamisítást azonban egyáltalában nem lehetett rábizonyítani, úgy, hogy Simonffy Béla dr. királyi ügyész be-szüntette ellene az eljárást.

Mikor vége volt a vizsgálatnak jelentkezett a rendőrségnél. Elegáns, intelligens kinézésű ember, akire még a leggyakorlottabb detektív szem sem foghatta volna rá, hogy pénzhamisítás gyanuja miatt vizsgálat alatt állott.

Megnyerő modora miatt szívesen diskuráltak vele a rendőrségnél. A biztosok illedelmesen körülvették, s kíváncsian faggatták:

— Csakugyan ismeri Takács Zoltánt?

— Igen ismerem a szerencsétlent. Barátságban voltam vele sokáig. Sajnálom hogy pénzhamisításra adta magát, nagy jövő állott előtte. A mikor elkezdte a hamisítást, mindjárt észre vettem. Ha feljött Pestre olyan lábon élt, hogy 5—6000 forint kevés volt neki egy hónapra. Így árulta azután el magát oly gyorsan.

Igy beszélt Kulhanak Takács Zoltánról. De a saját személyéről is sok mondani valója volt. Világlátott ember, aki beutazta egész Európát. Beszél különböző nyelveken. De azért legjobban érzi magát Magyarországon, pedig a külföld az igazi penzforrása.

— Mit szándékozik most, tenni hogy a vizsgálatnak vége lett — kérdezték tőle a rendőrségen.

— Elmegyek Debreczenből, csak az ügyészségnél letett 12.000 forintos-mat veszem fel.

De azóta mást határozott. Úgy gondolta, hogy jobb a nyugalmas élet a folytonos utazgatásnál. Pénze van ele-

gendő, hát letelepedett Debreczenben. Egyik Csapó-utezai kávéháznak lett főpinczére, s elmondhatja, hogy olyan gazdag főpinczér nincs a városban. Mert a kinek 12,000 forintja, s 3000 forint értékű ékszere van, az bizony nem szegény ember.

Angolország gyásza.

Készülődés a temetésre.

— Távirati tudósítások. —

Cowes, jun. 31.

A hadihajók ma fényes lobogódiszben elhelyezkedtek az Anglia és Wight-sziget között elnyuló tengerszorosban. A hajók sorfala Southampton Waterlől Rydeig ér.

London, jan. 31.

A görög király Miklós görög herceggel ideérkezett. Megérkezésük Károly dán herceg és a király képviselői fogadták, a kik a Marlborough-palotába kísérték őket.

London, jan. 31.

Egy tegnapi kiadott hadiparancs szerint a gyászmenetben 3075 ember fog résztvenni, a sorfal alakítására pedig 3166 főnyi lovasság és 29,129 főnyi gyalogság fog kivonulni. Azonkivül auszorség fog állani a Viktória-pályaudvaron, a Paddington-pályaudvaron és a Buehingham-palotában. A gyászmenetben a tengerészeti csapatok a szárazföldi csapatok után fognak menni, azután jönnek az idegen katonai attassék, a hadsereg vezérkara, a tábornagyok, majd négy zenekar, melyek fölváltva Bethoven és Chopin gyászindulót fogják játszani és azután következik a halottasköcsi.

London, jan. 31.

Az admirális parancsot tesz közzé, amely fölszólítja azokat a tengerészeket, a kik rövid szolgálat után elhagyják a haditengerészetet, hogy egy új tengerészeti tartalék-hadosztályba lépjenek be, a melynek neve flotta-tartalék. A parancs a nyugdíjazott legénységet is fölszólítja, hogy lépjen be ebbe a hadosztályba.

Bécs, jan. 31.

Ferencz Ferdinánd főherceg ma délelőtt Londonba utazott Viktória királynő temetésére.

Öreg asszony szerelme.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 31.

Véres szerelmi dráma történt vasárnap éjjel Módoson. Turczér József módosi csizmadia-mester közel 30 évet élt boldog házasságban hitese feleségével, de az asszony vénségére megbotlott és gyilkosságot követett el.

Turczér az ősszel segédek keresett s ez alkalommal került a házhöz Kónya Mihály csizmadialeány. A fiatal segédet hamar megkedvelte a mester, mert ügyes munkás volt, de még inkább megszerette Turczerné, a ki, mikor a férje nem volt odahaza, erősen ostromolta a legényt.

A sok ömlengésnek az lett a vége, hogy az öreg asszony és a fiatal legény között szerelmi viszony fejlődött ki. A legény azonban megunt az öreg asszonyt és az utóbbi időben már szabadulni akart tőle. Fél is mondott a gazdájának és február elsején akart eltávozni. Az öreg asszony ezt az elhidegülést nem tudta elviselni és bosszút forralt.

Vasárnap éjjel a legény kissé ittas állapotban tért haza és szobájába térve csakhamar elaludt. A férje ez alkalommal vásáron volt. Az asszony egy éles borotvát vett elő s mikor a legény már jó mélyen aludt, elvágta a legény nyakát. A legény elvérzett.

A csendőrség kiderítette a gyilkosság tettesét, s mire Turczér másnap a vásárról hazajött, a gyilkos asszony már a csendőrség kezei között volt. Bevitték a törvényszékhez.

UJDONSÁGOK.

* **Ingyen kenyér.** A városháza udvara tegnap délelőtt ismét tele volt inséges emberrel, kik az ingyen kenyér jótéteményét várták. Tizenegy órakor, mint rendesen, megkezdődött a kenyérosztás. Tegnap 797 adag ingyen kenyeret osztottak ki. Varga Károly aljegyzőhöz különben ingyen kenyére tegnap ismét folyt be adomány. Csengery Ferencz adományozott 2 koronát.

* **A ki a halálos ágyon esküdt.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy Bükli István, a ki Balogh Géza királyi aljegyző irodájában volt alkalmazva, tegnap a halálos ágyán esküdt hűséget menyasszonyának, Szemerédy Etelkának. A boldogtalan fiatal ember régóta hordozta magában a halálos kórt, s utolsó órájában is az volt a gondolata, hogy beváltja menyasszonyának tett ígérését, s feleségül veszi. A rendesen örömteli, most végtelenül szomorú aktust Oláh Imre anyakönyvvezető végezte, Bükli István könnyezve mondott köszönetet érte, s boldogan fogta menyasszonya kezét. A boldogság azonban rövid ideig tartott, mert ma reggel nehéz kinlódások között felesége karjai között kiszenvedett. Temetése ma délután lesz a Széchenyi-utezai gyászháztól.

* **A Barcsay malom tolvaja.** A Homok-kertben levő Barcsay gőzmalom üzletvezetője már hónapokkal ezelőtt észrevette, hogy a malom raktárában tolvaj gazdálkodik. Hol egy zsák buza, vagy liszt, tengeri tünt el. Régen lesi a tolvajt, de nem tudta elcsipni. Tegnap végre nyomára jött, hogy ki gazdálkodik olyan szabadon a raktárban. Jelentették ugyanis, hogy Novák György a malomban régebben alkalmazásban volt gépész kukoriczát árul. A zsák, melyben a kukoricza volt, a malom zsákja. Rögtön jelentést tett a dologról a rendőrségnek s Novák hamarosan kézre is került. Eleinte tagadta a lopást, de mikor a Nyil-utezán egy koldusnál, a ki rávallott, megtalálták a zsákot, mindent beismert.

* **Eltított lapelárusítás.** A debreczeni szocialisták azzal a kérelemmel fordultak a polgármesteri hivatalhoz, hogy adassék nekik engedély havonként megjelenő lapjuk utzai elárusítására. A polgármesteri hivatal a kérést nem tartotta teljesíthetőnek azért, mert Debreczenben annyit lapot árusítanak már utzán, hogy azok ellenőrzése is nagy nehézségekbe ütközik.

* **Betörés a faáruraktárba.** A Hatvan-utezai faáruraktár szövetkezet hivatalos helyiségébe az éjjel ismeretlen tettesek betörték. Az iroda ajtaját feltörték s behatolva a pénztári szobába felfeszítették az iróasztalt. A betörők azonban nem jártak jó nyomon, mert az iróasztal fiókjában mindössze 30 korona volt. Bővebb zsákmány híjában ezzel is megelégedtek, s a mint a nyomok mutatják a raktár kerítésén át elmenekültek. A rak-

tár igazgatósága a betörésről jelentést tett a rendőrség bünyügyi osztályának.

* **Veszedelemes csavargó.** A rendőrkrónikákban nagyon sokszor előfordult már Weisz Mátyás neve. Bebarangolta az egész országot, s lakója volt lopás, csalás miatt minden valamire való börtönnök. Különösen a vásárokat kereste fel nagy előszeretettel, s a sokadalomban mint zsebmetész, nagy gyakorlatra tett szert. Tegnap Debreczenbe került, de a rendőrség, hol fényképe közszemlére van kiállítva, már a vasutnál elfogta. Ma viszik toloncz utonilletőségi helyére a bácsmezei Adára.

* **Uj gyógyszer-tár a szomszédban.** Biharmegye főispánja átiratban értesítette Debreczen város tanácsát, hogy a bihar-udvari uj gyógyszer-tár jogát a belügyminiszter *Saad István* tiszasasi gyógyszerésznek adta. Erre a patikára különben volt debreczeni gyógyszerész pályázó is.

* **Uj félév a jegyzői tanfolyamon.** A debreczeni községi közigazgatási tanfolyamon az elmúlt hónapban tartották meg az előadó tanárok a félévi vizsgálatokat. Az uj félév ma február elsején vette kezdetét.

SZÍNHÁZ.

— (Ripp van Winkle.) R. Réthy Laura negyedik vendégjátéka ismét telt házat hozott. Földszinten és a páholyokban nem volt egy üres hely sem, mert a debreczeni közönség színe-java element Réthy Laurának tapsolni. És volt taps bőven. Minden énekszám és jelenés után felzúgott, ünneplve a nagy művésznőt. Partnerei is szinte extazisban voltak, s pompásan játszottak. Karacs, ki a rekedt Környei helyett vette át a czimszerepet, jó Ripp volt. Szépen énekelt, drámai

erővel játszott. Sziklay és Nagy Gyula a mulattató elemet képviselték élénk tetszés mellett. Bárdos Irma kedves volt kis szerepében. Burányi pedig rövid szóló énekével ért el hatást. A rendezés kifogástalan volt, a zenekart Znojemszky erős keze biztosan vezette. (S.)

— (Változás a műsorban.) A színtársulat tagjai között dühöng az influenza. Ez a kellemetlen betegség pedig anynyira makacs, hogy nem hagyja el hamarosan azt, a kinél megtelepedett. E miatt az igazgatóság kénytelen volt a műsört megváltoztatni. Szombaton a Gyurkovics lányok helyett „C” bérletben Ibser Henrik *Nórája*, vasárnap délután pedig az Aranyasszony helyett a *Három pár cipő* életkép kerül színre.

KÖZGAZDASÁG.

Tózsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, jan. 31.

Buzakinálat gyöngve vételkedv gyöngve. Bányadt irányzat mellett 9.000 méterm. került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemű nyugodt. Idő: szép.

Buza áprilisra	— —	7.50—51
„ októberre	— —	7.61—63
Rozs áprilisra	— —	7.34—35
Zab áprilisra	— —	6.14—15
Tengeri májusra	— —	5.12—13
Repeze augusztusra	— —	12.60—70

Farsangi naptár.

Február 2. Jogász és tisztviselő-kör fehér-estélye.

Február 2. Kőművesek bálja a Margit-fürdőben.

Február 2-án. Posta- és táviratalkészítők és szolgák bálja a Koronában.

Február 9-én. A kereskedők tánc-estélye a bikában.

Február 10. Iparos-kör bálja a Bikában.

Február 16. Ácsifjúság táncmulatósága a Margit-fürdőben.

Debreczeni városi színház.

Folyó sz. 125. Bérlet 104. sz. „A”

Ma Pénteken, Február hó 1-én:

R. Réthy Laura, utolsó vendégfelléptével

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Menelaos, király	.. Sziklay M.
Heléna, neje	.. R. Réthy Laura
Orestes, fiuk	.. Bárdos Irma
Chalcas, főpapja	.. Nagy Gyula
Achilles, a bős	.. Környei B.
Páris, Priamos fia	.. Karacs Imre

Holnap, szombaton, február 2-án,

NÓRA.

Színmű 3 felvonásban.

Laptulajdonos: **Osokonai-nyomda.**

Magyarország leghírnevesebb ásvány-gyógyforrásai a

Bikszádi gyógyit mint a drága Selters. A

Sztojka azonos a karlsbadival

Bérlők: **Almer Lajos és Károly Nagyánnya.**

Kapható minden fűszerüzletben.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna puszta homoki szőlő telepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	.. 80 fillér
Rizling	.. 92 „
Vörös asztali 98-ról	.. 80 „
Vörös Kadarka 98-ról	.. 1.20 „
Asztali siller	.. 70 „
Nagy burgundi siller	.. 92 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai

özégnél

Debreczen, Tisza-palota, valamint

Geréby Fülöp utódai

uraknál.

Ügyes

lapelárusítók

felvétetnek

a kiadóhivatalban.

CSOKONAI-NYOMDA

Könyvkötészet és Papirkereskedés

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. sz.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZE * * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű díszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: naplók, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.